

CETA : Een onvoldoende voor de « interpretatieve verklaring ». De belangrijkste bezwaren blijven bestaan!

Wat de juridische reikwijdte betreft van de interpretatieve verklaring die tot doel heeft de gebreken van het 1600 pagina's tellende CETA akkoord te corrigeren: herinnert [Steven Schrybman, jurist gespecialiseerd in handelsrecht¹](#), eraan dat een interpretatieve verklaring enkel toelaat contextuele informatie aan te bieden aan diegenen die het akkoord moeten interpreteren in geval van conflict. Om fundamenteel de effecten van een akkoord aan te passen moet de tekst worden geamendeerd of er moet op zijn minst worden gewerkt via een geïntegreerd additioneel protocol data aan het verdrag wordt toegevoegd. Dat is hier niet het geval. Nochtans bestaan er, door Duitse en Canadese vakbonden [uitgeschreven tekstvoorstellen die aan dit doel beantwoorden²](#). De Europese Commissie heeft er geen oren naar.

Een aantal belangrijke problemen worden helemaal niet opgelost door deze « gemeenschappelijke verklaring ». Herhalen van wat ze al maanden verkondigt, veel meer doet de Commissie niet. Dit is bijvoorbeeld het geval voor **ICS** (de voorgestelde investeerder-staat geschillenregeling). De verklaring herhaalt dat CETA het « recht op regelgeven » door overheden garandeert maar vermeldt niet dat deze regelgeving wel door internationale investeerders voor een ICS arbitragecollege kan worden gebracht en zo kan leiden tot schadevergoedingen op kosten van de belastingbetaler. In tegenstelling tot wat beweerd wordt door de “interpretatieve verklaring” is ICS, volgens de vereniging van Europese rechters (EAJ), incompatibel met de Europese en internationale standaarden voor onafhankelijkheid van rechters³.

Er is ook geen verplichting om eerst de nationale rechtspraak uit te putten vooraleer een ICS-arbitrage op te starten. De bedrijven behouden het monopolie op het inleiden van een ICS-zaak. Het concept van indirecte onteigening blijft bestaan, wat een arbiter toelaat om een overheid een schadevergoeding op te leggen omdat die een sociale-, milieu- of gezondheidsregelgeving heeft aangenomen. Staten kunnen dus inderdaad blijven regelgeven maar dan wel op eigen risico want uiteindelijk kan een ICS-arbitrage wel een dure rekening opleggen in het voordeel van een internationale investeerder.

De zelfde logica gaat op voor de openbare diensten: een staat mag beslissen om een openbare dienst terug in handen te nemen die aan de privé was toe vertrouwd, maar hij loopt het risico om financiële compensaties te moeten betalen aan de privé investeerders in het geval een investeerder-staat arbitrage zich in die zin uitsprekt. De interpretatieve verklaring, die geen algemene uitzondering preciseert voor diensten van algemeen belang en voor diensten van algemeen economische belang voldoet niet aan de aanbevelingen hierover van het Europese Parlement of van de Belgische mutualiteiten.

De verklaring verwijst ook naar de **naleving van de arbeidsrechten** maar bepalingen in het akkoord daarover zijn vrijblijvend en niet afdwingbaar (omdat een Canadees voorstel in die zin tijdens de onderhandelingen, door de Commissie is afgewezen).

Ten slotte: meerdere problematische elementen van CETA worden niet eens vermeld in de verklaring en blijven voor problemen zorgen. Dit is meer bepaald het geval voor de volgende elementen:

- De verklaring maakt geen gewag van de “**negatieve lijst**”-benadering in CETA voor de liberalisering van de diensten. Deze benadering impliceert dat alle diensten worden geliberaliseerd die niet expliciet zijn uitgezonderd, in tegenstelling met de aanpak in de WTO waar enkel de expliciet vermelde diensten worden geliberaliseerd.
- Het **voorzorgsprincipe**, dat een kernstuk vormt van de Europese regelgevende benadering, wordt noch door CETA, noch door de verklaring beschermd. Wanneer er wetenschappelijke aanwijzingen zijn dat een product of een methode een ernstig risico kunnen inhouden voor de

---

¹ <http://canadians.org/media/ceta-interpretive-declaration-legal-opinion>

² <http://participer.stop-ttip.be/groups/22/files/579>

³ <http://canadians.org/media/ceta-interpretive-declaration-legal-opinion>

gezondheid of het milieu, moet het mogelijk zijn om deze uit de markt te weren in afwachting van meer zekerheid. CETA laat dit niet toe.

- CETA verbiedt sommige maatregelen inzake **financiële regulering**: CETA laat bijvoorbeeld niet toe dat staten een beperking instellen op de grootte van financiële instellingen, waardoor banken die “too big to fail” zijn niet kunnen aangepakt worden. CETA verbiedt ook het instellen van een plafond op de omvang van de financiële transacties en beperkt op die manier de mogelijkheid tot regulering en belasting.
- De verklaring zegt niets over de **bescherming van persoonlijke gegevens** die onvoldoende is CETA.
- De verklaring spreekt niet over de **landbouw**.

De interpretatieve verklaring wordt in de komende dagen besproken door de Europese lidstaten. Ze wordt eveneens besproken in de gezamenlijke commissie van de parlementen van de Waalse regio en de Waals-Brusselse Federatie. De Europese Commissie hoopt de handtekening van alle lidstaten te verkrijgen tegen op 12 oktober (COREPER-vergadering in Brussel) of ten laatste tegen 18 oktober (Raad van ministers van handel in Luxemburg) om CETA vervolgens plechtig te ondertekenen met de Canadese Premier op 27 oktober in Brussel.

Het Europese parlement heeft opgeroepen tot meer transparantie, met inbegrip van toegang tot alle onderhandelingsdocumenten voor de parlementsleden, inclusief de geconsolideerde teksten. De “interpretatieve verklaring” heeft de ambitie de regeringen en de burgers gerust te stellen. Ook al doet ze niets af of bij aan het akkoord, toch moet ze zeker aanzien worden als een onderhandelingsdocument. **De presentatie van de verklaring enkele dagen voor de ondertekening, zonder officiële verspreiding, voldoet niet aan de aanbeveling van het Europese Parlement.**

De strakke timing laat geen serene analyse toe van de tekst of van eventuele protocollen die er de impact van veranderen. De uitgebreide coalitie van het Belgische middenveld, die op 20 september met 15.000 betoogde in de straten van Brussel, heeft de Belgische verkozenen vorige week aangegeven dat dergelijke strakke agenda niet gepast is⁴.

België kan CETA niet ondertekenen gezien minstens drie gedefedereerde entiteiten daartoe geen volmacht gegeven hebben. Deze verklaring deze situatie niet veranderen. De verklaring bevat inderdaad geen adequate antwoorden op de voorwaarden gesteld in de parlementaire resoluties van Wallonië, Brussel en de Waals-Brusselse Federatie.

Meer uitgewerkte analyses van de verklaring :

<http://participer.stop-ttip.be/groups/14/discussions/33>

⁴ <http://participer.stop-ttip.be/groups/22/files/585>